

Pomen vina skozi zgodovino

Najbolj je družbene odnose vinska trta zakoličila z viničarstvom, ki se je v praksi obdržalo do konca druge svetovne vojne. Viničar je obdeloval vinograd in skrbel za posest lastnika iz bližnjega Ptuja, avstrijskega Gradca ali pa bogatega Zagreba. Za plačilo je smel s svojo družino živeti v viničariji (ponavadi zelo majhni leseni hiši), zase obdelovati nekaj (najslabše) zemlje, rediti prašiča ali imeti celo kakšno kravo. Odnos med gospodarjem in viničarjem je bil tog, oster in popolnoma odvisen od gospodarja, ki je viničarju lahko odpovedal »gostoljubje«, kadarkoli je hotel. Da so bile razmere res neznosne, potrjuje celo poseben zakon, ki so ga sprejeli sredi 19. stoletja (1863), da bi najhujše ekstreme omilili (viničarski red).

Vinska trta je na teh gričih zagotovo avtohtona rastlina. Že rimski zgodovinar Dio Casius jo je omenjal v povezavi z bližnjim Ptujem in zagotovo vino, ki ga omenja, ni zraslo drugje, kot na gričih okrog ptujske ravnice. Rimljan se je sicer ob takratnem vinu kislilo držal; če pa bi le bilo mogoče, bi ga danes povabili nazaj v haloške in zagorske kleti, da si temeljito popravi okus in spremeni mišljenje. Zdaj na posameznih legah rastejo odlični sauvignon, renski rizling, traminec, beli pinot, pa seveda tudi laški rizling in šipon. Te sorte so začeli saditi po velikem uničenju vinogradov na prelomu med 19. in 20. stoletjem, ko je trtna uš uničila dotedanje nasade. Strokovnjaki pa poudarjajo, da se je v vinogradih ohranila tudi avtohtona sorta ranfol.

Vinska trta v sončnem zahodu

Grozdje iz haloških vinogradov že stoletja z moštom polni vinske kleti na Ptuju. Tamkajšnja izpričana več kot 750-letna kletarska tradicija je torej tudi haloška in obenem zagorska vinogradniška tradicija. Tudi najstarejše slovensko arhivsko vino (zlata trta letnika 1917) v ptujski kleti je iz Haloz. Na zagorski strani so bili vinogradi manjši družine večje, zato so Zagorci neradi prodajali vino. V zadnjih desetletjih pa se v celotni turistični coni uveljavljajo zasebni vinogradniki in kletarji z lastnimi polnitvami izredno kakovostnega vina. Vsakoletna ocenjevanja dokazujejo, da so tod čedalje boljši kletarji, saj dobivajo veliko priznanj in medalj tudi na svetovno najbolj znanih sejmih in ocenjevanjih. Pokazalo se je, da so Haloze in Zagorje izjemna pokrajina za laški rizling, renski rizling in sivi pinot, ki dosegajo izjemne kakovosti tudi kot predikatna vina. Prav takšne rezultate dosegajo tudi zagorski vinogradniki in njihovo

skupno nastopanje in skupne predstavitve najboljšega pridelka so čedalje pogostejše in vedno bolj uspešne.